

Nr 8 (62)

LÜGANUSE vallaleht

September 2023

Maidla Koolis.

Kiviõli I Keskkoolis.

Kiviõli Vene Koolis.

Uus kooliaasta on alanud

1. september oli väga tööine ja tegus päev. Vallajuhid külastasid kõiki valla kooli, I klassi lastele olid vallavalitsuse poolt maitsvad tordid ning lasteaiad said teadmiste päeva puhul kringlid koos heade soovidega.

Algava kooliaasta aktused olid sel aastal kolmes Lüganeuse koolis veidi teistsugused, sest Lüganeuse Kool, Kiviõli 1. Keskkool ja Kiviõli Vene Kool on sellest õppeaastast riigikoolid. HTM üldharidus- ja noortepoliitika asekantsler Liina Põld andis koolidele üle ka lipud. Üldhariduskoolides helises koo-

likell esimest korda 74 väikesele mudilasele.

ÕPILASTE ARV HARIDUSASUTUSTES 2023/2024 ÕPPEAASTAL

- Maidla Kool – I klassi astus 9, koolis kokku 52 õpilast;
- Lüganeuse Kool – I klassi astus

12, koolis kokku 68;

- Kiviõli 1. Keskkool – I klassi astus 36, koolis kokku 349 õpilast;
- Kiviõli Vene Kool – I klassi astus 16, koolis kokku 196 õpilast;
- Kiviõli Kunstide Kool – kooli tuli 50 uut õpilast, koolis kokku 300 õpilast, neist 260 noort ja 40 täiskasvanut.

LASTE ARV VALLA LASTEAEDADES:

- Kiviõli linna lasteaiad Kannike 141;
- Püssi Marjakese lasteaiad 48;
- Maidla Kooli lasteaiad 25, Erra lasteaiad 18 ja Sonda lasteaiad 18 last.

Esimene koolipäev lõppes koo-

lialguse peoga Kiviõli keskväljakul. Koolilastele jagati tasuta jäätist, kohal oli Fotobox ning DJ puldis oli legendaarne Erkki Sarapuu.

Toogu alanud kooliaasta teile palju põnevust, loovust ja tegutsemistahet!

Viivian Päll
avalike suhete spetsialist

Lüganeuse Koolis. Sõna võtab vallavanem Marja-Liisa Veiser.

Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajad Lüganeuse Koolis.

Koolialguse pidu Kiviõli keskväljakul.

Kõik soovijad said jäätisega maiustada.

DJ Erkki Sarapuu.

Lüganuse Vallavolikogu esimees Dmitri Dmitrijev võtab vallakodanikke vastu reedel, 20. oktoobril kella 12.00-15.00 Lüganuse vallamaja saalis (Keskpuiestee 20, Kiviõli).

Lüganuse Vallavalitsus teatab

Lüganuse valla arengukava ja eelarvestrateegia muutmise eelnõu avalik väljapanek toimub 25.09.2023 kuni 08.10.2023 Lüganuse valla veebilehel www.lyganuse.ee. Täiendus- ja muudatuseettepanekuid saab esitada kuni 09.10.2023 aadressil Keskpuiestee 20, Kiviõli linn, Lüganuse vald, 43199 või e-posti aadressil valitsus@lyganuse.ee

Arengukava ja eelarvestrateegia eelnõude avalik arutelu toimub 12.10.2023 kell 18.00 Lüganuse Vallavalitsuse saalis (Keskpuiestee 20, Kiviõli linn, Lüganuse vald).

Aidu taastuvenergiapargi detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemused

Lüganuse Vallavalitsus teatab planeerimisseaduse § 89 lõike 1 alusel Aidu taastuvenergiapargi detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemustest. Avalik väljapanek toimus 31.07-29.08.2023, mille jooksul laekusid ettepanekud ja arvamused Keskkonnaametilt, Kliimaministeeriumilt, Maa-ametilt, Enefit Power AS-lt ja Utilitas Wind OÜ-lt.

Ettepanekute alusel tehti planeeringumaterjalides ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes vajalikud parandused ning anti täiendavad selgitused. Avaliku väljapaneku tulemuste avalikku arutelu ei korraldata planeerimisseaduse § 88 lõike 2 alusel. Avaliku väljapaneku jooksul esitatud ettepanekute, vastustega ja parandatud materjalidega saab tutvuda valla veebilehel <https://www.lyganuse.ee/detailplaneeringud>.

Lüganuse valla Kiviõli linna Välja tee detailplaneeringu algatamine

Lüganuse Vallavalitsus teatab planeerimisseaduse § 128 lõike 6 alusel, et Lüganuse Vallavalitsuse 05.09.2023 korraldusega nr 468 algatati Lüganuse vallas Kiviõli linnas Välja tee detailplaneering.

Detailplaneering algatati Välja tee 15 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0360), Välja tee 13 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0362), Välja tee 11 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0361), Välja tee 9 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0363), Välja tee 7 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0364), Välja tee 5 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0365), Välja tee 3 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0366), Välja tee 1 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0368), Välja haljasaala (katastriüksuse tunnus 44201:001:0372), Välja tee (katastriüksuse tunnus 44201:001:0371), Välja tee 2 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0370), Välja tee 4 (katastriüksuse tunnus 44201:001:0367) ja Välja kraav (katastriüksuse tunnus 44201:001:0369) katastriüksustel. Planeeringuala pindala on 6,82 ha (68 236 m²). Detailplaneeringu eesmärk on maa sihtotstarvete muutmine, täisehitamise mahu muutmine ja hoonete maksimaalse kõrguse muutmine. Korraldusega on võimalik tutvuda Lüganuse Vallavalitsuse kantseleis tööpäeviti kell 9.00-15.00 ja valla kodulehel <http://www.lyganuse.ee/detailplaneeringud>.

Vallamajas kohtusid korteriühistute ja Kiviõli Soojuse esindajad

5. septembril toimus Kiviõli kaugkütte ühisarvestusele mitte üle läinud korteriühistute esindajate kohtumine vallavalitsuse ja Kiviõli Soojuse esindajatega.

Sõna võtsid ja küsimustele vastasid kohalolnud vallavalitsuse esindajad ning Kiviõli Soojus AS nõukogu esimees Jevgeni Korniltsev ja juhatuse liige Vladimír Tšikul.

Jõuti ühisele arusaamale, et ka Kiviõli linnas saab vee- ja sooja ettevõtte kliendiks olla üksnes korteriühistu.

Loodame, et korteriühistud sõlmivad vastavad tarbimislepingud juba lähiajal.

Kõik kohalolnud KÜ said kingituseks trikoloori, et lipupäevadel oleks ka Kiviõli linn lipuhtes.

LVL

Foto: Viivian Päll

PILTUUDIS

22. septembril toimus Kiviõli siseturvalisuse ühishoone pidulik avamine. Ühishoone on kaasaegsete töötingimustega, multifunktsionaalne ja energiasäästlik, heade puhke- ja olmetingimustega, võimalustega hoida vormis päästjate füüsilist ja vaimset tervist.

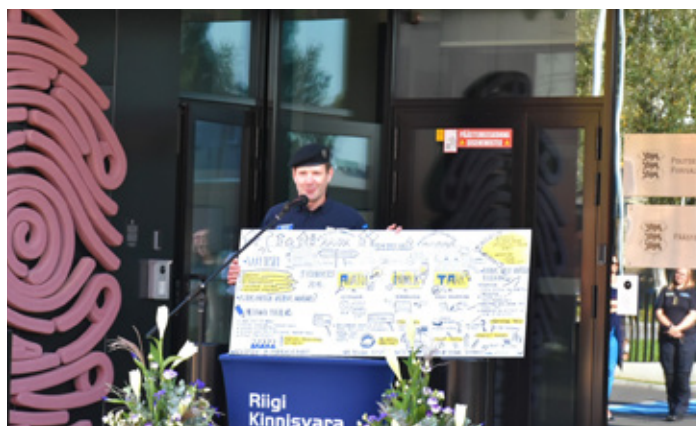
Fotod: Viivian Päll

Foto: Marko Mumm, Riigi Kinnisvara

Foto: Marko Mumm, Riigi Kinnisvara

Janeki pood 25

Soonurme külas on väike maapood, mis on tänaseks tegutsenud ning oma kogukonda hea ja paremaga varustanud

juba 25 aastat. JANEKI POOD on nagu kogukonnakeskus, kus saadakse kokku, räägitakse muredest ja jagatakse

rõõme. Vallavanem Marja-Liisa Veiser käis poeomanikke õnnitlemas, kingituseks kaasas valla logoga

seinakell. Aitäh teile, Aive ja Aigar suure töö eest! Edasiseks jõudu ja jaksu! LVL

Kas korstnapühkija oled kutsunud?

Kütteseade vajab enne kütteperioodi hooldust. Enamasti juhtuvad hoonepõlengud kütteseadme rikkedest, kulumisest või tahmapõlengutest mõrnenud kütteseadme osadest välja leviva kuumuse või sädemete tõttu. Seda saab ära hoida kütteseadet regulaarselt hooldades ja selle korrasolekut kontrollides.

Korstnat ja lõõre tuleb pühkida igal aastal enne uue kütteperioodi algust, sest igal aastal saab paarsada tulekahju alguse suitsulõõris süttinud tahmast. Kord viie aasta jooksul on vaja eramaja korstnat pühkima ja seadmeid hooldama kutsuda kutseline korstnapühkija. Tahke küttega köetavas kortermajas peab igal aastal käima kutseline korstnapühkija. Korstnapühkija leitud vead tuleb enne seadme kasutamist parandada.

Päästeamet on loonud kõigile ohutusportali (ohutusportaal.paas-teamet.ee) kaudu võimaluse vaadata oma objekti hoolduse ajaloo andmeid. Sealt leiab ka nimekirja kutseliste korstnapühkijate ja pottsepade kohta. Kui hooldad oma kütteseadmeid, siis uuri, kas su eakatel sugulastel ja ka naabritel on küttekolded üle kontrollitud.

Kontrollitud ja puhastatud kütteseadmele, mida õigesti köetakse, võib külmal ajal kindel olla.

Päästeamet

Foto: Päästeamet

Tugevad kogukonnad saavad Leader-toega veelgi tugevamateks

MTÜ Virumaa Koostöökogu (VIKO) on saanud PRIA-lt meetmest „Noorte aktiviseerimine ja piirkonna kompetentside tõstmine“ toetust ühisprojektile TUGEVAD KOGUKONNAD. Projekti peamiseks eesmärgiks on rakendada vihmavarjuprojekti ideed ning tagada piirkonnas tugevad kogukonnad erinevate kaasavate sündmuste ja tegevuste läbiviimise toetamisega. Oleme tänaseks läbi viinud kaks vihmavarjuprojektide taotluste esitamise vooru. On hea meel, et ka Lüganuse valla piirkonnadest on laekunud taotluseid ja on juba projekte ka ellu viidud.

Esimesed voorus sai rahastuse kolm Lüganuse piirkonna projekti. MTÜ Askele Loovuskeskuse projekt „Kultuuri koostumiste sari“, kus tegevused toimusid koostöös Sonda kõrtsiga ning etendati Merle Palmiste ja Margus Tabori monoetendused. MTÜ Kiviõli Jahimeeste Ühing koolitas oma projektiga eeskätt oma liikmeskonda väärindama jahitrofeesid ja ulukiliha. MTÜ Maidla Noored viis oma projekti meie oma piirkonnas noored avastama kohapealseid ettevõtmisi, tutvuma erinevate et-

tevõtjatega ja nägema, et ka kohapeal on võimalik ägedaid ideid ellu viia ning ise endale töökoht luua! Teises voorus said rahastuse kuni viis projekti Lüganuse vallast. MTÜ Purtsu Vabatahtlik Merepääste projektiga saavad kogukonnaliikmed ja vabatahtlikud merepäästjad ise oma teadmisi täiendada mere- ja veeohutusalastes oskustes. Esimene õppepäev Liimalas toimus juba 18. augustil. MTÜ Soonurme Külaselts edendab projektiga järjekindlalt külalaelu, augustis käidi juba ära ühisel reisirajal Hiiumaale ning tulemas on veel jõuluüritused. MTÜ Virumaa Muusikud on võtnud oma projektiga südameasjaks regilaulude tutvustamise, õpetamise, salvestamise ja ühislaulmise Lüganuse koolis. MTÜ Askele Loovuskeskus jätkab ka sügiskuu kultuuri koostumiste sarju, tuues Sonda kõrtsi lavale uued etendused. MTÜ Assamait on täiesti uus tegija, kelle esimene projekt, loengutesari „Mõtelda on mõnus“, viib osalejad mälutreeningule, erinevatele loengutele ja ajalootundidesse koos viktoriinide ning hubase olemisega erinevates valla kohtades.

Head huvilised, kes seda lugu

loevad ja meiega kaasa mõtlevad. Virumaa Koostöökogu alustab 2024. aastal oma uue perioodi strateegia rakendamise. Varasema ettevõtlusmeetme kõrval on selles uudsena ka meetmed kogukondadele, kuna kodanikuühenduste arv on küll tasapisi kasvanud, kuid jätkuvalt on oluline nende võimekuse, iseseisvuse ja jätkusuutlikkuse kasvatamine. Uue perioodi strateegia rakendamise ettevalmistamiseks oleme planeerinud mitmeid õppepäevi. Toimimiskohad ja kuupäevad on juba paigas, jälgige uudiseid VIKO kodulehel:

06.10.2023 Lüganuse rahvamajas ja 23.10.2023 Maidla rahvamajas – õppepäevad „Rohelised kogukonnad“, koolitused energiasäästu teemal kogukonnaliikmetele, MTÜ/SA-dele ja korteriühistutele, et osata paremini majandada oma hoonete ja tegevustega. 23.11.2023 Ulvi klubis – õppepäev ettevõtjatele ja MTÜ-dele kes tegelevad ettevõtlusega, oma projektiidee sisustamine, äriplaani ja finantsprognoosi koostamine, taotluse vormistamine, ettevalmistus uueks taotlusperioodiks. 18.01.2024 Sonda kogukonna-

majas – õppepäev kogukondade võimeistamise ja koosloome teemadel, läbiviijaks Sotsiaalse Innovatsiooni Labor.

15.02.2024 Sonda kogukonnas – õppepäev kogukondadele, oma projektiidee vormistamine projektitaotluseks, ettevalmistus uueks taotlusperioodiks

Jälgige uudiseid ja teateid VIKO kodulehel ja FB lehel. Virumaa Koostöökogu tegevuspiirkonna ühisstrateegia aastateks 2023-2030 ja uue perioodi meetmed, samuti uus LEADER rakendamise määrus on tutvumiseks kättesaadavad VIKO kodulehel <https://www.viko.ee/organisatsioon/dokumendid/>

Wõta meiega ühendust, oleme uute põnevate ideede ja uue strateegia rakendamise ootuses!

Anu Horn projektispetsialist anu.horn@viko.ee

Kadri Kuusmik tegevjuht kadri.kuusmik@viko.ee

MTÜ Virumaa Koostöökogu (VIKO) ja Tartu Regiooni Energiaagentuur kutsuvad VIKO piirkonna mittetulundusühinguid, SA, mikroettevõtteid, korteriühistuid, aktiivseid asjast huvitunud kogukonnaliikmeid energiasäästu teemalistele koolitustele

06.10.2023 - I moodul, Lüganuse rahvamajas
23.10.2023 - II moodul, Maidla rahvamajas
Koolitusele saab eelnevalt registreerudes, vaata täpsemalt infot www.viko.ee

Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond võtab kuni 15. oktoobrini vastu taotlusi stipendiumideks ja kultuuriprojektide finantseerimiseks 2024. aastal

Sihtasutus Eesti Rahvuskultuuri Fond toetab:

üksikisikuid stipendiumidega õppe- ja teadustööks ning loominguks ja sporditegevuseks; organisatsioone toetustega eesti rahvuskultuuri arendamise, säilitamise ja edasikandmise seisukohalt oluliste projektide algatamiseks ja finantseerimiseks.

Käesoleval aastal tuleb jagamiseks 270 tuhat eurot 124-st allfondist.

Esimest korda osaleb jagamisel viis allfondi:

Aavo Otsa fond algatatud Aavo

Otsa poolt 2022. aastal eesmärgiga toetada Eesti trompetimuusika arengut. Tänavu tuleb jagamiseks 3000 eurot. Konkursi stipendiaatide leidmiseks korraldab halduskogu.

Jüri ja Kai Arraku fond asutatud Kai Arraku poolt 2023. aastal eesmärgiga toetada vanemas loomeas kunstnikke ja kirjanikke innustamiseks nende jätkuvat loomingulist tegevust. Tänavu tuleb jagamiseks 600 eurot

Elfrida ja Erich Rämmeldi mälestusfond algatatud Erich Rämmeldi poolt 2012. aastal

eesmärgiga toetada Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias õppivaid noori ooperilauljaid. Stipendiumikonkursi 2000 euro suurusele stipendiumile korraldab Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia.

Leo Rohlini fond asutatud Hannes Rohlini poolt 2023. aastal eesmärgiga toetada Eesti Kunstiakadeemia keraamika osakonna tudengite õpinguid ja värskeid vilistlasi. Tänavu toetatakse noori keraamikuid 1000 euroga.

Riina ja Jaanus Pikani fond algatatud Jaanus Pikani poolt 2020. aastal eesmärgiga toetada noori

ooperilauljaid ning meditsiini ja eluteaduste üliõpilasi/teadlasi. Tänavu antakse 2000 euro suurune stipendium noorele ooperilauljale. Konkursi stipendiaadi leidmiseks korraldab halduskogu.

Suuremad summad jagatakse seekord järgmistest sihtasutuse juures asuvatest fondidest:

Rain Lõhmuse fondist tuleb jagamiseks 38 400 eurot, mis jaguneb erinevate valdkondade vahel noorte annete toetuseks.

Henn Jõksi fondist tuleb jagamiseks 13 000 eurot. Toetatakse Tartu Ülikooli õigusteaduse eriala

üliõpilaste õpinguid ja teadustegevust. Henn Jõksi fondile saab taotlusi esitada kuni 20. septembrini.

teatrivaldkonnas eraldab Kristi ja Siim Kallase fond 10 000 eurot lavastusprojektide toetuseks noorte lauljate õpinguid välismaal toetavad 6000 euroga Matti Lehtineni fond ja 2791 euroga Hans Teetlausi fond

lastekirjanduse loomist, mis tutvustab lastele eesti kultuuripärandit, esivanemate eluolu ning rahvatraditsioone toetab 2100 euroga Härmatali fond

Lastekaitse Liidu fond toetab

põhi- ja keskkoolide omandavaid andekaid õpilasi. Stipendiume osalemiseks aineolümpiaadidel, konkurssidel või spordivõistlustel; huvi-, spordi- või keeltekooli (ringi) õppemaksu tasumiseks on võimalik taotleda kokku 6000 euro eest

Eesti ülikooli õppevahendite soetamisel toetab Ernst ja Erica Kesa fond 4200 euroga

Taotluste vastuvõtu tingimused ja info ning käesoleval aastal jagamiseks osalevate allfondide nimekirja leiame meie koduleheküljelt <http://www.erkf.ee/taotlejale>.

Meelike Abroi – 45 aastat haridusmaastikul ja 10 aastat Maidla Koolis

Maidla Kooli direktor Meelike Abroi on töötanud 45 aastat pedagoogika erialal, mille ta omandas Tartu Ülikoolis.

Meelike alustas tööd õpetajana Põlula Koolis 20-aastaselt. 27-aastaselt oli ta juba õppealajuhataja ning sai kohe ka vanemõpetajaks. Õpetajate puuduse tõttu hakkas saksa keele kõrvalt ka eesti keelt õpetama. Selle kõige nimel tuli teha palju tööd, mis polnud lihtne ning vajas pühendumist. Motivatsiooni andis soov olla hea õpetaja. Meelike ise meenutab, et ta tahtis õpetajaks saada juba I klassis.

MAAKOOLI ÕPETAJAST DIREKTORIKS

Meelike on läbinud oma pedagoogikatoos kõik astmed, madalast kõrgemale ja see on tema arvates päris hea – alustanud maakoolis, läinud linnakooli, olnud õpetaja, õppealajuhataja ja praeguseks on ta karjääriredelil tõusnud Maidla Kooli direktori ametikohale. Ta kandideeris Maidlasse 2012. aastal ning oli esialgu „suvedirektor“. Oli väga keeruline aeg, ühendati kool ja lasteae. Ta lahkus töölt ja läks Aseri kooli saksa keele õpetajaks. Midagi jäi aga hinge kripeldama ning peale aastast vahet kandideeris ta uuesti Maidla Kooli direktoriks ja ühtlasi osutus ka valituks.

Naise sõnul on kõige raskem tema tööaja jooksul olnud õppealajuhataja töö, sest õppealajuhataja on nii õpilaste, õpetajate, direktori kui lapsevanemate vahel ning peab kursis olema ka kõigi seaduste ja dokumentidega. Meelike ütleb, et me räägime küll, et õpilane peab olema fookuses, kuid Eestis on paberimajandus fookuses ja laps on veidi tagapool, liiga palju keskdumepaberitele.

SAKSA KEEL ON ALATI OLNUD SÜDAMES

Meelike räägib pikalt ja huvitavaalt oma tööst saksa keele õpetajana. Ta selgitab, et keele õpetamises

Foto: erakogu

on põhiline vestluse arendamine, piltide järgi jutustamine, et laps julgeks hakata rääkima. Meenutab, et sai õpetatud nii tundide ajal kui pärast tunde. Tema põhimõte on olnud, et igal ajal kui õpilane vajab abi, on ta valmis aitama ja seeläbi leidis ta ka õpilaste hulgas usalduse.

Ühe õpilase lausunud sõnad on seniajani mees ja soojendavad südant: „Meie õpetaja on väga range, aga ta on sõbralik.“ See on Meelike meelest olnud parim tunnus. Naine ütleb, et õpetajaks peab tahtma saada, kui soovi ei ole ja määratakse või suunatakse lihtsalt tööle, ei tule midagi välja.

HING IHKAB TAGASI KLASSIRUUMI

Täna juhib Meelike nii kooli kui ka lasteaeda, ta ütleb, et on sellega juba ära harjunud, tegelikult on ikkagi kaks eri organisatsiooni, lasteaias on oma dokumentatsioon,

koolis oma, see peab olema korras ja seda tuleb ka täiendada. „Liiga palju paberimajandust,“ muigab naine. „Ise tahaks ka rohkem tundides käia, kuna koolis ei ole õppealajuhatajat ja lasteaias ei ole ka eraldi inimest selleks, siis paratamatult kõigege tegeleda ei jõua.“

Meelikesele oma koolis meeldib ning ta räägib: „Oleme saanud aastatega väga hea meeskonna ja meil on väga hea meeskonnatöö, kõik aitavad üksteist, aga midagi ei juhtu üleöö, kõik võtab aega. Iga algus on raske, pead nullist alustama, ennast tõestama õpilastele, kolleegidele, lastevanematele ja loomulikult ka kohalikele omavalitsusele. Kui kõik ei suju nii, nagu ootused väljastpoolt, siis hakatakse kaikkodaratessse loopima. Minu algus siin koolis oli ka väga raske. Täna sel päeval võin öelda, et olen jäänud sirge seljaga, ei ole alla andnud ja mind on toetanud nii kolleegid kui ka kohalik omavalitsus.“

KUIDAS ON HAKKAMA SAADUD PEALE LASTEADEDE LIITMIST KOOLIGA

Koolijuht Meelike Abroi ja arendusjuht Evelyn Press jagasid oma mõtteid ja tundeid sellest, kuidas nad tunnevad ennast peale möödunud õppeaastast, kui Maidla Kooliga ühendati veel kaks lasteaeda – Sonda ja Erra. Meelike räägib, et ta tuleb igal hommikul hea meeleaga tööle, on pühendunud ning armastab oma tööd väga. „Ma ei vaata kella, ei loe tunde. Täna sel päeval alustan oma tööpäeva lasteadeadest, mul peab olema kõigest ja kõigest ülevaade – kas inimesed on tööl, kas töö toimib. Siis saan alles rahulikult alustada päeva,“ räägib naine ning lisab: „Koolijuht ei tee üksinda midagi, peab olema meeskond, kellele toetuda. Pean ütlema veelkord, et Maidla Koolis on tugev ja väga toetav meeskond. Kõik inimesed on vajalikud, kõik lülid on olulised. Kui keegi on haige, on probleem, peab leidma asendaja, tavaliselt kolleegid asendavad üksteist. Keeruline on lasteadeades, sest seal on rühmade rohkem lapsi.“ Evelyn lisab: „Rahulikke hommikuid on vähe, kuskil midagi ikka toimub.“

„Kahe aasta pärast saab Maidla Kool 100-aastaseks ja loomulikult on väga oluline, et see meie maakool püsiks. Siin vallas on ta ikkagi tõeline pärl, muinsuskaitse all olev ehitis,“ kiidab Meelike ja lisab: „Me peame seda hoidma, sest järjest tuleb kooli lapsi, kes vajavad vaiksemat keskkonda. Ja siin on meil olemas kõik tingimused – meil on värske õhk, laps võib minna vahetunnis õue ning meil on ka sporditegemise võimalus.“

„Lasteaias hetkel ei tööta basseini, kuid ma arvan, et me peaksime selle tööle saama, sest vesi-teraapia on väga oluline. Ja siin võiks käia ka teised lasteaiad,“ räägib Abroi.

RÖÖMUD JA MURED

Suurimad rõõm on direktori arvates see, kui kooli tulevad lapsed

ja nendel läheb hästi. „Kui laps tunneb siin end hästi ja kui lapsevanem avaldab natukenegi tänu, siis oleme meie õnnelikud,“ räägib Meelike. Evelyn lisab, et suurim rõõm on ka see, kui see I klassi poiss tuleb ja ütleb, et ma tahtsin reedel, laupäeval ja pühapäeval ka siin veel olla. Ja muidugi laste silmade sära. „Koolijuhina pean jälgima kvalifikatsiooninõudeid ja see on suur õnn, kui sul on õpetaja olemas,“ lisab Meelike.

Direktori sõnul on murekohad samad, mis tervikuna kogu Eestis – need on kaasava hariduse mured. Kui tulevad erivajadusega lapsed, siis napib spetsialiste. Sisse ostetakse eripedagoogi ja psühholoogi teenust ja kui nüüd hästi läheb, siis saadakse ilmselt logopeedi teenus ka Maidla Kooli.

„Murede kohapealt veel niipalju, et kui möödunud aastal Sonda ja Erra lasteade meiega liitusid, siis see oli sisseelamise aasta, prooviaasta meile kõigile. Võin öelda, et me oleme toime tulnud. Kui mina oleksin haridusminister, siis ma lõpetaksin selle süsteemi, lasteadeade ja koolide ühendamise, sest kool on kool ja lasteade on lasteade,“ sõnab Meelike.

Kolleegid on Meelikesele olnud, et ta võtab liialt palju asju enda peale, et ta peaks delegeerima. Kuid tema vastab seepeale naerdes: „Olen selline kontrollija tüüp. Tegelikult on meeskonnas välja kujunenud see, et igaüks teab, mis ta töö on ja probleeme ei teki.“

„Kõige olulisem on koolis kasvatustöö, seejärel õppetöö,“ sõnab Meelike ja lisab: „Kui kasvatustööd, käitumist ja väärtushinnanguid ei ole, millele me õppetegevust üldse ehitame? Distipliin peab olema, ilma selleta ei saa.“

KOLLEEGIDE ARVAMUS

Evelyn: „Ma ei usu, et on väga palju kooli, kus direktor tunneb kõiki lapsi nägupidi, käib ukse peal tervitamas, garderoobis vaatamas, et oleksid vahetusjalatsid

olemas. See kõik annab õpilastele tuge, nad teavad ja tunnevad teda ning julgevad minna ta juurde oma muredega.“

Heidi: „Toetust saame alati ning meie mured saavad lahenduse.“

Jana (tugiisik): „Meeskond meeldib väga, on üks suur pere, kus kõik toetavad üksteist.“

Kadrin: „Annab võimaluse juhtida ja olla juhtitud, samas on väga toetav inimene, kes mõistab sinu probleemi ja läheneb sellele vastavalt olukorrale. Meelike on loonud sellise keskkonna, kus sa tunned end turvaliselt.“

Eliise: „Ta väga hoiab ja toetab oma töötajaid.“

Velve: „Täna hommikul tekkis selline mõte, et kui Meelike ei oleks selle kooli direktor, siis ei tea, kui kaua ma siin koolis püsisin, et kas mõni teine direktor annaks võimaluse.“

Evelyn: „Ma tahaksin öelda, et minul on küll vabad käed. Kui meil Velvega koos tuleb mingi mõte, et prooviks või teeks seda, ja meil teinekord läheb juba asi käima või liikuma, siis me anname talle lihtsalt teada, et nüüd me teeme nii. Jah, õppetöö on muidugi number üks, kuid kõik muud projektid ja üritused ja laste enda algatus, mida me üritame toetada – siis lubatakse meil teha vahel natuke hullumeelseid asju ka.“

Meelike: „Juhin, aga ma ei takista kolleegide ideid.“

Evelyn: „Koole on niikaua kui on lapsi ja kui lastel silmad säravad, siis on kõik hästi. Kui lähed koridori peale ja lapsed tulevad ja kallistavad, see on suur rõõm!“

„Mõned lapsevanemad toovad lapsi koolidirektori pärast siia, mõned jälle viivad direktori pärast ära, kuigi koolidirektor lapsi ei õpeta,“ muigab Meelike ja lisab: „Nagu ma ennagi mainisin, on koolidirektor nagu orkestri dirigent, kui üks viul on puudu, siis lugu ei kõla.“

Viivian Päll

Avalike suhete spetsialist

LÜHIDALT

Foto: Viivian Päll

Haridustöötajate ümarlaud

Augustikuu lõpus toimus valla haridusametust ja noortekeskustest juhtide ja töötajate ümarlaud. Vallavanem tervitas haridustöötajaid uue algava hooaja puhul, rõhutas sealjuures koolidevahelise koostöö olulisust ning ühist eesmärki – hoida, õpetada, innustada ja toetada meie noori.

Lisaks tehti kohtumisel kokkuvõtteid valla haridusvõrgustiku hetkeseisust ning kuulati rõõme ja arutati murekohti.

Haridusametust juhivad ülevaade, kui palju on lapsi hetkeseisuga valla koolidesse ja lasteadeadesse juurde tulemas. Rõõmuga tõdeti, et esimesse klassi astujate arv on tõusnud, sel korral astus Lügänu vallas I klassi 74 mudilast (eelmisel õppeaastal 59).

Noortekeskuste juhid kinnitasid, et on valmis vastu võtma kõigis vanuseastmetes lapsi ja noori peale koolipäeva noortekeskustesse aega veetma.

Vallajuhtid õnnitlesid ka Lügänu kooli direktori kohusetäitjat Vallo Reimaad uues vastutusrikkas ametis ning soovisid jõudu ja edu.

LVL

Õpime väljaspool koolimaja

19. septembril käisid Maidla Kooli värske koolilapsed 1. klassist oma esimesel õppekursioonil. Kaasa võeti ka 2. klass ja suuremad lasteaiad. Koos sõideti Sagadi Looduskooli, et vaadata seenenäitust, tutvuda metsaloomade ja lindudega, uurida

loomade jälgi. Tegevused looduskoolis olid mitmekesised ning mängulised, põnev oli nii suurtel kui väikestel.

Lastele jäid meelde järgmised seigad päevast:

„Mulle meeldis, et käisime muuseumis päris loomi vaatamas.“ (õpe-

Fotod: Karmen Raik

8. klass Paks Margareetat ja Tallinna vanalinna uudistamas. Fotod: kooli arhiiv

Õppekäikude päev Kiviõli Vene Koolis

September pakub õpilastele alati uusi elamusi. Omajagu huvitavaks kujunes Kiviõli Vene Koolis esimese koolinädala lõpp, sest osalesid kõik klassid õppeprogrammides. Õpilased suundusid õppima erinevatesse Eestimaa paikadesse. 1. ja 2. klassi õpilased külastasid Eesti Vabaõhmuuseumi, saades teada, kuidas vanasti talus elati ning milliseid töid tehti. Kuidas rukkijahu jahvatati ja sellest leiba valmistati. 3. klass väisas Jääaja Keskust. Lisaks keskuse külastamisele ja eksponaatidega tutvumisele, said õpilased parve pealt erinevaid katseid teha. Mõõdeti järve sügavust ja vee läbipaistvust, uuriti järves elavaid taimi ja loomi. 4. klassid läbisid mahuka õppeprogrammi AHHA Teaduskeskuses. Vanem kooliaste külastas Eesti Meremuuseumi. Lennusadamas saadi teadmisi Läänemerele ning selle olukorrast, Paks Margareeta jutustas loo Peetri kogest. Lisaks sai põhjalikumalt tutvuda Tallinna linna ning selle vaatamisväärsustega.

Kõige kaugema sihtpunkti võtsid seekord ette 6. ja 9. klasside õpilased, sõites Hiiuimaale. Tegemist oli kahepäevase õppekäiguga, mille raames külastati mitmeid muuseume ja tuletorn ning tutvuti vaatamisväärsustega. Osalejatel avanes võimalus tutvuda Hiiuamaa kultuuri ja eripäraga.

Õppekäigud on üks osa õppetööst. Õppimine väljaspool koolimaja ja erinevate piirkondade/asutuste külastamine panustab õpilase silmaringi avardamisesse. Õppeprogrammides osalemine on suunatud õpitulemuste saavutamisele ning pädevuste arendamisele.

Õppekäikude korraldamine sai võimalikuks tänu kultuurisaadiku toetusmeetmele ning Keskkonnainvesteeringute Keskuse projektile.

Kiviõli Vene Kool

2. klass Vabaõhmuuseum.

3. klass Jääaja keskuse külastamise raames.

6. ja 9. klasside kahepäevane reis Hiiuimaale.

Uus õppeaasta Kiviõli I Keskkoolis

Teadmiste päev, 1. september on selja taga ning kooliõuel õppeaasta avaaktus, millel osalesid ka Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajad, jääb meelde erakordsena: Kiviõli I Keskkooli pidajaks on alates õppeaasta algusest Haridus- ja Teadusministeerium. Avaaktusel andis ministeeriumi asekanstler Liina Põld koolile üle riigikooli sümbolikaga lipu, mis ühendab tervet riigikoolide peret.

Kooliteed alustas 1. klassides 36 õpilast. Uutmoodi on sel õppeaastal, et 1.b klassis on kaks klassiõpetajat. Kahe õpetaja töötamine ühes ja samas klassis on tuntud ka kui tandemõpe – õpetajad saavad enam pöörata tähelepanu õpilasele ning toetada tema arengut. On tähtis, et õppetöö arvestab õpilase individuaalsusega ning selleks annab hea võimaluse tandemõppe rakendamine. Loodame, et sellise õppekorraldusega kohanevad kiiresti nii õpilased, õpetajad kui ka lapsevanemad.

Meie kollektiiviga liitus uuest õppeaastast üheksa uut õpetajat ning tugimeeskonna liiget. On tõeliselt hea meel, et erinevalt eelmisest õppeaastast õnnestus ametikohtadele inimeste leidmine ladusamalt. Kõigi uute töötajate tutvustamine nõuaks

eraldi ajaleherubriiki, kuid avades veebis meie kodulehe www.kik.ee leiame uued inimesed sealt kindlasti üles. Soovin meie kolleegidega liitunutele palju häid tööaastaid meie koolis ning edu! Eesti koolides ollakse juba ammu harjunud sellega, et õpetajad samal ajal ise samuti õpivad ning alles omandavad õpetaja kvalifikatsiooni. Nii on ka meie kooli olukord, et on sageli päevi, kui üks või mitu õpetajat on koolist ära ja ise õppimas. Kuid kavakohane õppetöö peab toimuma sellele vaatamata, mis omakorda paneb täiendava koormuse nii õppivatele kui ka teistele kolleegidele. Aga nad on väga meisterlikud oma tööd paindlikult korraldama. Sügav kummardus ja tänu selle eest kõigile kolleegidele!

Juba eelmisel õppeaastal alustasime kooli õppekava uuendamist. Selle tööga jätkame ning üks eesmärke uueks õppeaastaks on lõimitud ainekavade koostamine. Lõimitud aineõpe ei ole KIK õpetajate ja õpilaste jaoks midagi uut, lõimituna teiste õppeainetega on töö toimunud juba varem. Lühidalt tähendab lõimitud õpe, et teemasid käsitletakse erinevates ainetundides koordineeritult koostöös teiste aineõpetajatega ja selle tulemusena on

materjali omandamine terviklikum ja põhjalikum, õppimine põnevam.

Kooli üks ülesandeid on luua tingimused, et iga õpilane saab koolis õppida võimete kohaselt, tunda end turvaliselt, olla hea partner kaasõpilastele ning täiskasvanutele. Neid tingimusi loovad eeskätt õpetajad oma eeskujuga ning meisterlikkusega. Selleks, et värskest tööd alustanud õpetajate sisseelamine kooliellu oleks sujuv ja kiire, toetavad neid mentorid – meie oma kooli õpetajad ning abiks on alustava õpetaja sisseelamisprogramm.

Riigikooliks saamisega seoses on lähiajal koostamisel uus kooli arengukava. Õppeaasta töökavas on teiste ülesannete hulgas õpistrateegiate kujundamine, lastevanemate suurem kaasamine ühistegevustesse ja ennetustöö korraldamisse, tugimeeskonna töökorralduse disainimine, digiseadmete kasutamise kirjeldamine lõimitud ainekavades... Need on vaid mõned näited, väljakutseid jätkub kooliperele kogu õppeaastaks ja ka enamaks.

Head kooliaastat kõigile!
Tiit Salvan

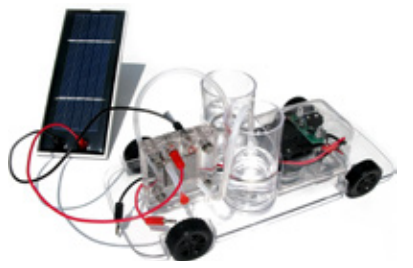
Kiviõli I Keskkooli direktor

Kiviõli I Keskkoolis jätkuvad rohetehnoloogiad tutvustavad tegevused

Pääri viimase aasta jooksul on KIK pakunud haridusasutustele võimalust tõsta õpilaste teadlikkust rohetehnoloogiate osas. Taotlusvooru toel alustame teist õppeaastat, mil meie koolis toimuvad rohetehnoloogia valdkonna teadlikkuse suurendamiseks panustavad tegevused.

Käesoleval õppeaastal teeme koostööd Rakett69 Teadusstudiotega. Teadustuudiod pakuvad õpilastele praktilisi ja tegevusrohkeid õppesessioone ning sellel aastal saavad neist osa meie kooli 1.-7. klassi õpilased. Sessiooni peafookus on rohetehnoloogial: tuule-, päikese- ja vesinikuenergial. Tegevuse raames seostatakse loodusainete õpitulemused praktilise tegevuse ja teadmistega. Väga oluliseks on koostöö- ja mõtlemisoskuse ning loogika arendamine. Olenevalt vanuseastmest kestab õppesessioon 1.5 kuni 4 tundi ning selle raames tuleb õpilastel etteantud vahenditest valmistada näiteks tuulegeneraator, tiivik, vesiratas jpm.

Lisaks õppesessioonidele soetame projekti raames mõned sensorid ja kaheksa konstruktor-komplekti, millest saab ehitada vesiniku energial sõitva eksperimentaallauto. Nendega hakkavad õppetundides toimetama 1.-4. klassi õpi-

lased.

1.-4. klassid saavad õppetöös igapäevaseks kasutamiseks kaasaskantavad päikesepaneelid ja akupangad. Nende abil saavad õpilased ja õpetajad kasutada väikeseadmete laadimiseks roheenergiat. Eesmärgiks on hoida fookuses roheenergia mõistet ning saamise võimalusi, kuid juhtida tähelepanu ka rohetehnoloogiate tootmisega seotud mõjule ning taaskasutusprotsessile.

Projekti rahastab Eesti riik (Kliimaministeerium ja Keskkonnainvesteeringute Keskus) summas 10 943,52 eurot.

Kristiine Meister

KLIIMAMINISTEERIUM

Kiviõli I Keskkool õpib ja areneb koostöös

Meie koolis õpivad nii õpilased kui ka õpetajad. Sellest õppeaastast alustasid tööd õpetajate professionaalsuse toetamiseks kovisioonigrupid ja õpiring. Mõlemad on head tööriistad organisatsioonile ühtekuuluvustunde ja koostöökultuuri kujundamiseks, sest igal aastal ühineb meiega uusi õpetajaid. Eelmisel õppeaastal käisime õppetoolide juhtidega uudistamas Pelgulinna Gümnaasiumis käivitunud õpiringide tööd. Noored Kooli koostöös Heateo Haridusfondi ja Tallinna Ülikooliga kutsus meid osalema enastjuhtiva õppija toetamise õpiringide programmis. Õpetajatel on võimalus saada kogu õppeaasta vältel spetsialistidelt tuge õpilaste õpipedevuse ja enesejuhtitud õppimise võime arendamisel. Teemad on põnevad, näiteks motivatsioon, õpi- ja lugemisstrateegiad, emotsioonide juhtimine. Esimeses õpiringis mõtlesime, kuidas toetada õpilast liiga kõrgete nõudmiste korral iseendale, toimetulekut tagasilöökidega ning valmisolekut lahendada keerulisemaid ülesandeid. Õpiring on üles ehitatud regulaarsetele kohtumistele, mille vahepeal saavad õpetajad teadmisi ja meetodeid rakendada oma tundides ning vaadelda kolleegide tunde.

Kovisioon on meetod, mis sobib töö-

alaste olukordade analüüsimiseks ja lahendamiseks kokkulepitud meetodil. Inimesed, kelle töö sõltub tunnetest ja reageeringutest, vajavad lahenduste leidmiseks kolleegide tuge. Kovisioonis osalemine aitab teineteist võimestada. See on koht, kus turvaliselt õppida ning ühiselt leida parimaid lahendusi. Iga uue meetodi juurutamine vajab aega ja järjepidevust. Seetõttu saavadki õpetajad kord kuus kokku, et ühiselt leida see kõige olulisem teema. Näiteks esimesel kohtumisel mõtestasid õpetajad, miks on oluline leida ühist koostöö aega. Uuriti ka neid tahke, mis ei tööta ning pakuti välja uusi ideid, kuidas muuta koostöö veelgi efektiivsemaks. Gruppide eestvedajateks on koolituse läbinud kolm meie kooli õpetajat.

Koostöövajadus ei kao vaid pigem kasvab. Erinevate koostöövormide rakendamine on tulemuslikum, kui ühised eesmärgid ja väärtused on paigas. Õpetajate professionaalne areng nõuab töölalast õppimist, pidevat enesetäiendamist ning õpilase õppimisega ja arenguga seotud teadmiste omandamist.

Pilvi Kuurmann
KIK õppearendusjuht

Õpime loodust tundma ja liikumist nautima

Kiviõli I Keskkooli kauaaegne traditsioon on alustada kooliaastat matkapäevaga. Meie õpilased avastasid seekord peamiselt oma kodukandi paiku – käidi Erras, Uljastel, Sakal ja Liimalas, külastati Maidla ja Lügänu küla, uudistati tuuleparki Koljalas. Mõned õpilased jõudsid kodukandist ka kaugemale ning matkasid Pandivere kõrgustikul.

Matkapäeval saab õppida tundma loodust, matkakaaslast aga ka iseennast. Lisaks loovad liikumine, loodus ja suht-

lemine kaaslastega tasakaalu õppetööle. Matkamine toetab nii füüsilist kui vaimset tervist, tuletame seda ikka meelde. Matkapäeval õpime lisaks kõigele, kuidas loodus meid laeb. Mets ja mererand on alati avatud. Head laadimist aastaringelt ja mitte ainult matkapäeval, vaid igal ilusal päeval.

Helena Paist
Kiviõli I Keskkooli
Huvijuht

Fotod: KIK

Lüganuse maarahva laat läks korda

9. septembril toimus Lüganuse maarahva laat, mille eestvedajaks on MTÜ Lüganuse Küla Selts. Laada ühe peakorraldaja Anne Kalamäe sõnul oli kauplajaid kohale tulnud tavapärasest vähem, sest Lüganuse laadaga samal päeval toimub veel 23 laata erinevates paikades üle Eesti. Vaatamata sellele olid müüjad laadaga rahul, sest müük oli suuremgi kui eelnevatel aastatel. Lüganuse laadal kaubeldi kõige tavapärasega, mis aiast ja põllult saada. Taimede ja istikute müüjaid oli seekord veidi vähem. Loomulikult ei puudunud laadalt ka puidust käsitöö ja vanavara. Kohal oli ka jäätiseauto.

Laadapäeva juhtis Hardi Raiend, laada meeleolu hoidis üleval Kohtla-Järve Gümnaasiumi noorteorkester ja Mäetaguse puhkpilliorkester. Esines Sonda rahvamaja harastusteater.

Traditsiooniliselt oli laadal oma koht oksjonil ja õnne loosil. Aitäh korraldajatele ja laada külastajatele! Kohtume järgmisel aastal!

Viivian Päll
avalike suhete spetsialist

Fotod: Viivian Päll

Kulturnikud ERMÜ suvekoolis

Teadmistekuu on seadnud oma kindlad sammud sügisse. Meie, kulturnikud, suurendasime oma teadmistepagasit veel sumedal suvekuul. Augusti alguspäevil osalesime Eesti Rahvamajade Ühingu (ERMÜ) suvekoolis Harku vallas.

Haridust pakuti väga mitmes-

kali valdkonnas. Kool pakkus välja väga huvitavaid töötubasid: rahvamuusikal, gospelkoor, mustlastants, origami, fantaasiapillid.

Meid, Lüganuse valla kultuuri-töötajaid, teretas just rahvamuusikali töötuba ja nii said meist tublid muusikali õppijad. Rahvamuusi-

kali lavastas tuntud näitleja Merilin Kirbits. Põnevust valas tulle see, et paaritunnise prooviaja järel astusime juba lavale esietendust andma.

Muusikal oli üles ehitatud kõigi töötubade põhjal. Saime endid proovile panna nii näitlemises,

laulmises kui tantsimises. Endilegi üllatuseks kulges muusikal imehästi. Lavastajalt saime hiljem hulgaliselt kiidusõnu kuna tema ei suutnud ka ette kujutada, kas üldse on võimalik saada kahe tunniga etendus lavale.

Väga mõnusat naudingut pak-

kus ka Arvo Pärdis Keskuse külasatmine Laulasmaal ja seal kuulatud Tanel-Eiko Novikovi kontsert marimbal. Marimba on ksilofoni sarnane pill, mis koosneb puitplaatidest, millest igaüks teeb kindla kõrgusega häält. Pilli kõla on aga pehmem kui ksilofonil.

Kõik koolis veedetud päevad olid põnevad ja õhtud täis toremaid esinejaid.

Üks ülimalt lahe kogemus!

Karmen Kõrts
Lüganuse Kultuurikeskus, Sonda rahvamaja kultuurikorraldaja

Foto: MRTÜ

Foto: MRTÜ

Foto: Veera Korotajeva

PILTUUDIS

13. septembril täitis 30 tööaastat Kalle Lipul Maidla mõisa kompleksis. Vallavanem Marja-Liisa Veiser käis tänamas ja tunnustust avaldamas südamega tehtud töö eest. Edu edaspidiseks!

Öökino lainel

29. augusti õhtul koguneti Kiviõli keskvaljakule, et nautida hilisõhtust filmielamust, kus linastus spordidraama „Kalev“. Viru Filmifondi koordinaator Piia Tamm viis läbi ka väikese viktoriini filmimuusikast. Juba järgmisel päeval oli Kiviõli keskvaljakul või-

malus vaadata filmi „Apteeker Melchior“. Kiviõli öökino kahel õhtul korraldas Viru Filmifond.

31. augustil näidati Lüganuse külaplatsil filmi „Taevatrepp“, kus peaosas on suurepärase filminäitleja Mait Malmsten ning 8. septembril

linastus „Suvitajad“, selle suve viimane välikiino. Kinoõhtuid korraldas MTÜ Lüganuse Küla Selts.

LVL

Fotod: Viivian Päll

Hulkuvad kassid on suureks probleemiks

Hulkuvaid kasse on Lüganuse vallas märgatud palju. Lihtsalt inimese hoolimatuse tõttu satub iga-aastaselt loomade varjupaika üle 100 kassi – nii mänguhuvilisi kassipoegi, tiineid kasse kui ka poegadega kasse. Viimasel ajal teatakse valla piires erinevates kohtades hulkuvatest kassidest peaaegu igapäevaselt.

Murekohaks on suveks maakodudesse või aiamaale võetud kassid, keda toidetakse hooaja jooksul ning sügiseti tihti peale juba suuremaks läinud kasside pere „unustatakse“ maakodudest kaasa võtta. Nii satuvad tänavatele hüljatud kassid, kes poegivad ja põhjustavadki kasside arvukuse tõusu. Siinkohal, sooviks rõhutada, et juhul, kui hulkuvat looma toidetakse järjepidevalt, ei ole enam tegemist hulkuva loomaga ning kõik loomaga seotud kulud on omaniku kanda.

On oluline meele pidada, et kass saavutab suguküpsuse juba 5.-6. elukuu vahel ja emane kass võib aastas ilmale tuua 2-3 pesakonda kassipoegi. Aastas võib kass sünnitada ligikaudu 20 järglast, mistõttu on kassikolooniate tekkimine väga lihtne ja kiire.

Eeskätt saabki kasside arvukuse piir-

mine alguse omaniku käitumisest ja vastutustundest.

Enne lemmiklooma võtmist veenduge kindlasti selles, et:

- eie suudate loomale aastatepikkust kodu

pakkuda,

- olete võimeline hoolitsema lemmiklooma heaolu ja tervise eest,
- lemmiklooma järglaste sündimise puhul tulete nende hoolitsemisega toime või

- olete suuteline tagama neile uusi kodu- ning vastutustundlikke peremehi leida.
- soovimatute pesakondade vältimiseks on teie poolt ette võetud vajalikud sammud.

Tihti aga kohtamegi just vastutustundetust – sageli ei mõtle inimesed korralikult läbi, millised mured ja kohustused kaasnevad kassi võtmisega või kodutu kassi järjepideva söötmisega. Et hulkuvaid loomi oleks vähem, on äärmiselt oluline vältida soovimatute kassipoegade sündimist ning steriliseerimine või kastreerimine aitab sellele tõhusalt kaasa.

Steriliseeritud või kastreeritud loomad ei märgista üldjuhul kohti, kus nad liiguvad, ega meelita ligi liigikaaslast, hoiavad kodu ning püsivad oma territooriumil. Tavaliselt saavad steriliseeritud või kastreeritud loomad omavahel paremini läbi, sest nende agressiivsus väheneb. Steriliseerimine-kastreerimine parandab seega nii looma, loomapidaja enda kui ka naabrite elukvaliteeti, aitab hoida kodulinna head väljanägemist ning säilitada kodukoha looduslikku elurikkust.

Kuigi kassi steriliseerimine-kastreerimine mõjub looma käitumisele ja tervisele

positiivselt ning aitab vältida soovimatut tiinust, siis sageli jäetakse kassid hooletusse ja lastakse omapäi tänavatele, kus nad paljunevad kiiresti. Soovimatud pesakonnad aga jäetakse ripakile ja nii hulkuvate kasside populatsioon suureneb.

Lüganuse Vallavalitsus tegeleb hulkuvate kasside probleemiga igapäevaselt, tasub igakuiselt loomade varjupaikade poolt saadetud arved, mis tihti ulatuvad tuhandetesse eurodesse.

Vabatahtlikud teevad MTÜ-des rasket tööd, et kiisusid aidata ning neile uusi kodu leida. Ilmselge on ka see, et iga loom vajab ruumi, kuid loomade varjupaikade mahutavus on kahjuks kiviseintega piiratud. Kas inimeste hoolitamatuse tõttu soovime sattuda olukorda, mil hulkuvate kasside arvukuse järsu kasvu tõttu peaksime tegema valikut, millist looma me päästame ja milline saab hukka?

Lüganuse Vallavalitsus aitab hulkuvaid kasse oma võimaluste piires ja samas kutsub kodanikke üles loomadega vastutustundlikult käituma.

Olga Valijeva
keskkonnanoõnik

SPORT

Suvi 2023 jalgpalliklubis Irbis/Alliance

Suvi jalgpalliklubis oli aktiivne nagu alati. Lisaks Eesti Meistrivõistlustele võtsid meie võistkonnad aktiivselt osa rahvusvahelistest turniiridest, nagu näiteks Baltic Sea Cup, Saaremaa Cup 2023, kus lapsed saavutasid erinevaid kohti. 2010-2012 sündinud lastele korraldati ka linnajalgpallilaager. Eriti tahame tänada Lüganuse Vallavalitsust, Dmitri Dmitrijevit ja meie aktiivseid lapsevanemaid. Ootame Teid klubi kodumängudele!

Kaissa Käosaar

Taekwondo

Spordiklubi Idablokk osales augustis Lõuna-Koreas, Taekwondowonis võistlustel, kus osales üle tuhande sportlase. Noored sportlased esinesid edukalt ning võitsid 4 medalit:

Hõbemedali said Markus Salmus, Stefani Nikolajeva, Marissa Mirontšik, Nikas Kardava sai pronksi ning Kahro Neeme pidi vigastuse tõttu võistlemisest loobuma.

LVL

Foto: SK Idablokk

Male elu Lüganuse vallas

Uus õppeaasta on alanud ja sellega alustab maleklubi Lootus taas oma tegevust ning ootab kõiki, kes soovivad edasi õppida põnevat spordiala – male. Meil on väga hea meel, et tulevad ka uued inimesed. Paljud poisid toovad oma nooremad õed ja vennad male põhitõdesid õppima.

Jaauarist septembrini võtsime osa 19 turniirist, nii riigisestest kui ka rahvusvahelisest. Eesti meistrivõistluste tulemuste järel arvati Eesti koondisse kuus klubi õpilast – Karolina Klubovskaja G8, Stella Mäsepp G10, Anastasia Voronova G12, Olga Andrejeva G16, Oleksandra Kuzmina kategooriates G14, G16 ja G18.

Meie naismaletajaid toetas ka Mark Laur U10, kel pole mitte ainult häid väljavaateid males, vaid ta mängib hästi ka jalgpalli.

Eesti vālkmeistrivõistlused tõid meile kaks kulda ja kaks pronksmedalit. Kulla võitis meie austatud veteran Nikolai Dunaev U65+, kes sai 88-aastaselt. Klubi soovib Nikolai tugevat tervist ja pikka iga. Kulla sai Irena Maksimova G16, pronksi Karolina Klubovskaja ja Stella Mäsepp.

Rahvusvaheline maleturniir Palangas oli väga edukas ja positiivne. Kõik andsid endast parima, kuid mainimist vāārivad Mark Laur (4. koht 70-st) ja Timur Zinovjev. Augustis Tšehhis U8-U14 Euroopa Liidu meistrivõistlused tulid kokku paljud Euroopa parimad maletajad. Meie klubi esindasid Artjom Vinogradov U8, Stella Mäsepp, Anastasia

Foto: maleklubi Lootus

Voronova U10, Laura-Valeria Dmitrijeva U12. Just sellistel turniiridel selguvad peamised probleemid maletajate ettevalmistuses, sest turniiridel osalemise kogemus aitab parandada vigu. Meil aga ei olnud see aasta neid palju. Küsimus on rahastamises. Igasugune valla maletajate väljasõit sisaldab osalustasu (alates 10-15 eurot), transporti, toitlustust, majutust. Oleme tänulikud lapsevanematele, kes leiavad võimaluse oma lapsi toetada, kuid kahjuks pole nende võimalused piiramatud.

Finantseerimise küsimus on väga terav, sest perioodiks september kuni detsember pole klubil raha praktiliselt üldse. Kui eelmisel aastal saime kõige aktiivsemaid lapsi tänada väljasõiduga malelaagrisse, siis tänavu saime kaasa

aidata vaid 35% maksumusest. Aga klubi positsioon on aidata aktiivseid ja asjast huvitatud lapsi, kes seda vāārivad! Meie iga-aastase valla maleturniiri toimumine jääb lahtiseks. Oleme tõstnud korralduse ja teostamise väga kõrgele tasemele ja me ei taha seda langetada.

Loodame väga valla toetusele. Mõistame suurepäraselt, et võimalused on piiratud, kuid huviharidus annab lastele võimaluse avardada silmaringi, avastada uusi võimalusi ja vahet ka mõista, miks on vaja keeli õppida. Pole paha motivaator!

Oleme tuleviku suhtes endiselt optimistlikud. Soovime kõigile tervist ja positiivsust!

Sergei Titov
Treener

Jalgpall Kiviõli uuel staadionil

23.09.2023 kell 15.00 ESILIIGA. IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - JK TABASALU
28.09.2023 kell 20.00 ESILIIGA. IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - FC TALLINN
08.10.2023 kell 12.30 ESILIIGA. IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - VIIMSI JK
29.10.2023 kell 12.30 ESILIIGA. IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - Tallinna JK Legion

02.11.2023 kell 19.00 ESILIIGA. IDA-VIRUMAA FC ALLIANCE - FC Elva
Lisainfo: Eesti Jalgpalli Liidu kodulehel www.jalgpall.ee

LVL

MÄLESTAME LAHKUNUD VALLAELANIKKE	
Aivo Kannikka	12.05.1963 – 06.09.2023
Zinaida Stepanova	07.03.1937 – 07.09.2023
Raivo Luiker	04.01.1939 – 09.09.2023
Karl Vassar	16.10.1931 – 12.09.2023
Antonina Pasko	12.08.1937 – 13.09.2023
Vasily Kovalenko	19.08.1938 – 17.09.2023
Niina Kubinets	06.05.1960 – 18.09.2023
Margarita Blok	19.01.1947 – 19.09.2023
Heli Valdna	21.04.1946 – 23.09.2023
Vladimir Petuhhov	25.11.1947 – 24.09.2023

Lõganuse vallalehes õnnitletakse väärikasse ikka jõudnud vallakodanikke (75, 80, 85, alates 90nest iga aasta). Palume neil, kes ei soovi vallalehe kaudu õnnitlusi saada, anda sel-
lest teada telefonil 332 5840, 512 4398 või e-posti teel viivian.pall@lyganuse.ee.

